

Szerkesztőség: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Előfizetési díj: egész évre
helyben 6 korona.

Előfizetési díj: egész évre
vidéken 7 korona

Egyes szám ára 12 fillér

DÉLVIDÉK

Kiadó-hivatal: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Hirdetési díj petitsoronként
12 fillér. Nyilttérben egy
sor 20 fillér.

Hirdetések elfogadtnak
minden hirdetési irodában.

Előbb: „DÉLVIDEKI NEMZETOR“

A „VERSECZI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

A HÁBORU ÉS A GYERMEKVÉDELEM.

Irta: Schopf Kálmán.

Versecz, január 23.

Az emberiség történelmében példátlan heveséggel három világrészen dúló háboru napról-napra kiáltóbban fogja előtérbe tolni az utolsó évtizedeknek egyik legjelentősebb szociális kérdését: a gyermekvédelmet. Azok az óriási méretű pusztulások, amelyeket a modern hadviselés az emberanyagban előidézt, a legfokozottabb védelmet fogják követelni az emberanyag pótlására szolgáló succrescenciának: a gyermekeknek. Állami gyermekvédelmi berendezéseink, amelyek békés időkben mintaszerűeknek bizonyultak egymagukban nem fogják elbírní a teherpróbát. Olyan társadalmi intézményeink, amelyek rendszeresen és szervezetten foglalkoznak gyermekvédelemmel, az Országos Gyermekvédő Liga kivételével, ugy szolván alig vannak. Nagyrészt ez a hiány az oka annak, hogy társadalmunk, különösen vidéken, annyira járatlan a gyermekvédelmi kérdésekben. Mert a közönség, más szóval a társadalom, rendszerint csak látható intézményekkel szemben szereti látatni a jótetését. Ez épen a nagy hátránya az egyébként oly kiváló állami gyermekvédelmünknek, melyet viszont a társadalmunk gyengesége folytán tettek államivá annak idején. Az ideális állapot az, ha az állami és társadalmi gyermekvédelmi intézmények egymást szervesen kiegészítik. Amit a békés idők ez irányban nem tudtak létrehozni, azt a háboru elmaradhatatlan következményei meg fogják valósítani.

A társadalom emberszerető áldozatkészsege hatalmasan nyilvánult meg e nehéz időkben azokkal szemben, akik személyükkel védik meg hazánkat, s így közvetve társadalmunkat. Ezen, úgy kell mondanom, köteles emberszeretet és áldozatkészesség teremtetten meg máról-holnapra a kórházak ezreit, a különböző lábadozó otthonokat, üdülő házakat, ez serkentette az asszonyok és leányok tömegét a sebesültek ápolására, a katonák téli meleg felszereléssel szeretet-adományokkal való ellátására. De mindez az élőknek szól!

És az elesett vagy eltűnt hőseink hátramaradt és védelemre szoruló gyermekeivel szemben eddigelé mi történt és mi fog történni a jövőben ezekkel, valamint annak a sok vitéz katonának gyermekeivel, aki a hadifáradmak, vagy a szenvedett sebesülés folytán utóbb hal meg, nemkülönben a hasonló körülmények közt elesett, eltűnt, vagy elhalt, a mozgósított fegyveres erő

követő polgári egyének gyermekeivel?) Mert azzal ugyebár, tisztában vagyunk valamennyien, hogy az «ezer karácsonyfa», a meleg téli ruhával való felruházás, az ajándékok, sőt a pénzbeli segélyezés, ha nem állandó — mind csak alkalmi segítség, amely megélhetést nem nyújt annak a gyermeknek, aki legfőbb támaszát, eltartóját, az atyját a hadban, vagy a háboru folytán elvesztette!

Jöjjünk először tisztába az állam által az elesett vagy elhalt — eltűnt — katonák hátramaradottainak juttatandó ellátással, mert csak ez alapon ismerheti fel a társadalom azt, hogy hol, mikor és milyen módon vehet minden egyes tagja részt azoknak a gyermekeknek védelmében, akiket a háborus állapot olyan helyzetbe sodort, hogy a társadalom védő, segélyző kezére rászorulnak. Természetesen csak a legénységi állományhoz tartozók hátramaradottairól kell szólnunk, mert a tisztok özvegyei és árvái olyan ellátásban részesülnek, amely — ha legtöbbször ugyan nem is az addig megszokott módban — a megélhetésüket biztosítja.

Az 1887: XX. t.-c. és ezt kiegészítő 1907: XVI. t.-c. értelmében legénységi állománybeli személyek özvegyei, akiknek férje az ellenség előtt elesett, vagy az ott kapott sebesülés vagy a hadifáradmak következtében egy éven belül elhalt, ennek rendfokozatához képes 96 k-tól 400 k-ig emelkedő nyugdíjat kapnak s ezenfelül, ha keresetképtelenek és vagyontalanok, évi 96 korona segélyt. A gyermekeket, és pedig fiú-árvákat a 16-ik, leányárvákat pedig a 14-ik életévük betöltéséig, avagy a gyermek esetleges korábbi ellátásáig évi 48 korona nevelési járulék illeti meg, mely szülőtlén vagy ilyenekkel egyenlőknek tekintendő árváknál évi 72 koronára emelkedik.

Az állam, saját létének kockáztatása nélkül bajosan állapíthatna volna meg magasabban ezen ellátási összegeket, amelyek sok esetben, pl. általánosságban a földműves emberek avagy addig is napszámból élt családok anyagi helyzetében nem okoznak nagyobb mérvű rosszabbodást. De gondoljunk azokra a hátramaradottakra, akiknél a család fő egy normálisan jövedelmező iparos vagy kereskedő üzletet folytatott, melyet bevonulása folytán be kellett csukni! Nyilvánvaló, hogy ilyen és sok hasonló esetben a törvényszerint járó özvegyi nyugdíj és nevelési járulék az éhenhaláshoz sok, a megélhetéshez ellenben kevés lesz. De sokszor az alsóbb néposztályok gyermekeinek sem

* Az 1912. LXIII. t.-c. értelmében személyes hadi szolgálatokra kötelezhető, bizonyos kivételekkel minden munkaképes, a férfinemhez tartozó polgári egyén, aki életének 50-ik évét még be nem töltötte. Ilyenek pl. a fogatos jármű vagy személy, illetve teherszállításra alkalmas állat birtokosa, a munkások, akiket utak javítására stb. felhasználnak.

lesz elegendő az állami ellátás mérve, mert hiszen arra kell törekednünk, saját állami-ságunk fenmaradása érdekében, hogy az elesett és elhalt hősök ezrei megfelelő, életképes, tetterős generációval legyenek pótolva. Ezenkívül hány esetben nem az apa, hanem az idősebb testvér volt a családnak s így kisebb testvéreinek eltartója, hány esetben kerül majd haza az apa maradandóan nyomorékon, munkaképtelen állapotban.

Itt a társadalomnak, néha talán csak morális de sokszor anyagi áldozatokat igénylő támogatására lesz szükség, amelynek módzatait az alábbiakban ismertetem.

A háboru okozta fokozottabb gyermekvédelmek legelemibb módja, hogy a jótékony egyesületek és intézetek állandó anyagi támogatásban részesítik ama gyermekek közül, akiknek atyjuk elesett, eltűnt vagy utóbb a sebesülés folytán elhalt vagy keresetképtelenné vált, azokat, akik erre leginkább rászorulnak, azért, mert valamely élet-pályán való megmaradásuk vagy kenyérkereső foglalkozásra való kiképzésük különben lehetetlen volna. Természetes, hogy azok a jótékony egyesületek, amelyek vagyonának jövedelmét béke idején is felemészti a segélyezés, ezt csak a jövedelmüknek valamely irányu fokozásával lesznek képesek megvalósítani. S így e tekintetben, szélesebbkörű gyermekvédelmet nem fognak kifejthetni. Mindenesetre igen sokat tehetnek azonban az által, hogy tagjaik figyelmét az ilyen támogatásra szoruló gyermekek felé irányítják, felhíva őket, hogy mihelyt ilyen támogatásra szoruló gyermekről értesítést nyerne, ennek esetleges ingyenes elhelyezéséről, neveltetéséről közreműködésük által gondoskodjanak.

A legmélyrehatóbb védelmet az elesett vagy elhalt harcos gyermekének örök-befogadása nyújtja. Vajha eltudnának azt érni, amit a németek békés időkben is keresztülvittek gyermekmentő egyesületeik propagandája útján, hogy tömegesen jelentkeztek olyan gyermektelen házaspárok, különösen a jobb körökből, amelyek az egyesületek útján kértek házasságon kívül született gyermekeket örökbe fogadásra! Mindenesetre bizonyos fokú körültekintéssel kell lenni az ilyen örökbe fogadásnál. Elsősorban az örökbe fogadók részéről a legmesszebbmenő emberszeretet s különösen a gyermek iránti jóindulatot tételezi fel, de másrészt figyelembe kell venni a gyermek származása és az örökbe fogadók közti társadalmi homogenitást is.

A vezetésem alatt álló árvaszék bárkinek felkérésére a legnagyobb készséggel vállálja az ilyen örökbe fogadási szerződés elkészítését, a netalán hiányzó okmányok hivatalból való beszerzését, természetesen

dijalanul. Aminthogy egyáltalán bármely gyermekvédelmi kérdésben mindenkinek felvilágosítást ad.

Erős hitem, hogy a közhangulat hatása az örökbefogadásokat elő fogja mozdítani, különösen, ha a kellő faktorok, a főszolgabírák, jegyzők, a hivatásos gyámok, a papok és tanítók, — a gyermekekkel és szülőkkel való érintkezés folytán különösen és utóbbiak, — az adott alkamakkor egyaránt serkentőleg közrehatnak ez irányban.

Az elesett harcosaink gyermekeinek védelme ellátható azáltal is, hogy valamely jótévő család magára vállalja ilyen 15 éven alóli gyermek állami gyermekmenhelyre való elhelyezése költségeinek viselését. Ebben az esetben, ha a gyermek különben is elhagyottá lett volna nyilvánítandó, a következő díjak fizetendők: a gyermek egy éves kora betöltéséig 14 k., a betöltött 1 éves kortól a gyermek 7. életévének betöltéséig 8 k., ezután a gyermek 15 évének betöltéséig 10 korona havonta. Az eljárás ilyenkor az, hogy az illetékes árvaszék beutalja a gyermeket a legközelebb fekvő gyermekmenhelybe. A jótévő családnak természetesen jogában van ellenőrizni a gyermek tartását és nevelését.

Az elhagyottá nyilvánított gyermek a szoptatás időszakának s ezt követő egy hónapnak tartamára eddig is meghagyható volt az anyjánál, aki ilyen esetben a gyermekmenhely igazgató-főorvosa által megállapított s a rendes gyermektartásdíj háromnegyed részéig terjedő segélyezésben részesült. A 161.000—1914. számú B. M. körrendelet az a fölülte humánus kijelentést tette, hogy méltánylást érdemlő kivételes esetekben, amennyiben ez különösen az elhagyott gyermek érdekében áll, hajlandó, ha az elhagyottság körülményei adigra fenforognak, a segélyezés idejét a gyermek 15 éves koráig kiterjeszteni, vagyis más szóval a gyermeket anyjánál meghagyni ennek megfelelő segélyezése mellett. Itt bizonyára intelligensabb szülők gyermekére kell gondolnunk, amelynél a gyermek nevelését, jövőjét jobban biztosítja az anyai kéz, mint az állami gondozás.

Ezt a tulajdonképen az államot és nem a társadalmat érintő gyermekvédelmi módosítást azért hoztam fel, hogy egyfelől láthassuk azt, hogy az állam is kiterjeszti a maga gyermekvédelmi rendszerét a háboru szülte helyzetnek megfelelően, másfelől a közönség tájékoztatva legyen s így tanácsal szolgálhasson maga is, ott, ahol kell. Egy helyes utbaigazítás gyakorta felülmutat egy nagyobb adományt is.

Az elesett, eltűnt vagy elhalt katonák, vagy a mozgósított fegyveres erőt követő polgári egyének gyermekei ügyének felkarolása erkölcsi kötelessége társadalmunknak azokkal szemben, akik az egészséget és élete áldozták föl épen ezen társadalom fenmaradása érdekében. Minden szavát emlékünknél kell tartanunk Zsolt egyik kijelentésének: „Ha ebben az országban koldulni volna kénytelen csak egyetlen munkaképtelen hős is, vagy elhunyt katonák özvegye és árvája, akkor ez szégyene volna az egész nemzetnek“.

HOSEINK.

Hadvezetőségünk a legelső perctől kezdve hozzászoktatta a monarchia minden lakóját ahhoz, hogy jelentéseiben mindig a

legtisztább igazságot adja, legyen az reánk nézve kedvező vagy kedvezőtlen. A hadvezetőség őszinte nyilatkozatai a külföldön is elismerést találtak s még soha egyetlen hadvezetőségnek sem jutott eszébe, hogy a mieinknek adatait megcáfolja.

1914 augusztus 12 én jelent meg a legelső veszteségi lajstrom s azóta most eljutottunk immár a századikhoz. Az első még csak a határokon történt kisebb előőrsi csatározásoknak elesettjeit, megsebesültjeit foglalta magában, a későbbiek már felölelték a nagyobb csaták adatait, s mert ezeknek az adatoknak a feldolgozása emberileg a lehető legpontosabb, a veszteségi lajstromban felsorolt nevek általában egy körülbelül az egy hónappal előbb történt harcokra vonatkoznak.

Természetes, hogy ez csak esetekről és sebesültekről nézve áll, mert a hadifoglyokra vonatkozóan hadvezetőségünk mindig megvárja az ellenséges államok vezetésének kimutatását is és csak az ott kimutatottokról állapítja meg, hogy hadifoglyok, míg azokat, a kikről csak föltételezi, hogy fogságba jutottak, egyelőre csak mint eltűnteket szerepelteti. Ez kétségtelenül igen helyes, mert hisz tudjuk, hogy a harcok hevében a legénység nem egyszer más ezredekhez kerül s egy ideig ott folytatja működését. Eltűnése után tehát korai volna már mint hadifoglyot feltüntetni.

Az első száz lajstrom kimutatott adatai már némi biztossággal képét adják a mostani háboru lefolyásának. Kétségtelen, hogy a modern háboru nagyobb áldozatokat követel, mint a régebbi háború, de a mi veszteségi lajstromainkat összehasonlítva ellenfeleink lajstromaival, megállapíthatjuk, hogy a mi hadvezetőségünk sokkal bölcsőbb, óvatosabb, előrelátóbb, emberkimelőbb, mert hiszen nincs ellenségeink soraiban egyetlenegy sem, a melynek az óriási harcokhoz mérten ily oleyészően csokély lenne a vesztesége.

Az első száz veszteségi lajstromban kimutatott adatok a következők:

Tisztek:			
	Megsebesült	Meghalt	Fogságba jutott
1—50	4849	1327	8
50—100	4131	1326	620
Összesen	8980	2263	628

Legénység.			
	Megsebesült	Meghalt	Fogságba jutott
1—50	106024	17059	134
50—100	125136	23768	9368
Összesen	231160	40827	9502

Az első száz veszteségi lajstromban kimutatott sebesült tisztjeink és legénységünk száma tehát:

	8980
	231160
Összesen	240140

Eléselt tisztjeink és legénységünk száma:	2653
	40827
Összesen	43480

Eddig kimutatott hadifoglyaink száma:	628
	9502
Összesen	10130

Az első száz veszteségi lajstromra vonatkozóan egyik nagy katonai kórházunk vezetője a következőt volt szives mondani:

— A halottakon már, sajnos, mi sem segíthetünk, az elvesztésük felett érzett fájdalmat csak az a tudat enyhíti, hogy hazájukért hősi halált haltak. A mi katonáink közül azok, a kik az ellenség kezeibe kerültek, az ellenség orvosaira és hadvezetésére tartoznak. Ha az ellenség orvossai oly gondnal kezelik a mi katonáinkat, mint mi kezeljük a hozzájuk került ellenséges sebesült katonákat, úgy a fogságba esetteknek pavasza semmi okuk sem lehet.

A sebesültek látszólag nagy száma közelről nézve koránt sem oly vsszedelmes, mint a minőnek a szám mutatja. A modern fegyver, különösen a puska, szinte azt lehet mondani, humánus sebet ejt. A hegyes lövedék ha be is hatol az emberi testbe, nem szakít sebet, hanem simán keresztül fúródik s a legkritkább eset, hogy nyomában infekció áll be.

A száz veszteségi lajstromban kimutatott sebesültek túlnyomó nagy része már régen egészségesen visszatért a harctérre. A súlyosabban sebesültek természetesen hosszabb ideig állnak kezelés alatt, de remélhető, hogy ezek is mind teljesíthetik kötelességüket. Már ma megállapítható, hogy — az előző háborútól eltérően — a kórházba szállított sebesültek lehető legkisebb percentje hal bele sérüléseibe. Ha a nagy hideg következtében beállott végtagelfagyások esete nem következik be, úgy ennek a háborunak örvendetesen kevés amputált áldozata lesz, úgy hogy a harctérről visszatértek a béke helyreálltával folytathatják polgári munkájukat.

Ennél sokkal örvendetesebb a másik a statisztika: hogy hány vitéz katonánkat érte a harctéren kitüntetés.

Örvendetes, lelkesítő a statisztika, mert hős magyar véreink vitézségének elismeréséről tesz tanuságot.

Megtudjuk a kimutatásból, hogy a legénység között 64 aranyéremet, 833 I. oszt. nagy ezüstéremet, 2660 II. oszt. kisézüstéremet osztottak ki, 1773-an kaptak hadseregparancsnoki dícsérő elismerést és tizenhatan egyéb érdemjelet. Összesen tehát 4799 katonánkat érte kitüntetés.

December közepén a magyar csapatok tisztjei és más csapatok magyar tisztjei a következő kitüntetéseket kaptak: magasabb rendjelet mindegy 250-en, katonai érdemkeresztet 1000-en, koronás arany érdemkeresztet és lelkészi érmet 100-an, királyi dícsérő elismerést 1500-an. Közel három-ezer magyar tiszt jutott tehát eddigéle a hősök aranykönyvébe, közöttük ötszázan a német császár vaskeresztjét is elnyerték.

Ezek a kitüntetések még csak a háboru első felében érték a magyar katonákat. Sok felterjesztés elintézetlen és hőseink száma a háboru végére még fog növekedni.

NAPIHIREK

Kedves sorok. Mint emlékezünk háziezredeinket hősi viselkedésükért, úgy a főispán, mint a polgármester a város közönsége nevében üdvözölték. Egyszer már jött válasz az ágyuszred parancsnokától, most a repülő posta hozott ezen ezredtől ismét kedves sorokat, hozuk ahogy városunk közönségének címezve a város polgármesterének küldötte Thaisz alezredes.

»Repülő posta Przemysl. Tábori posta levelező lap. Továbbítható. Zensuriert. Feladó:

Thaisz alezredes Versecz város közönségének. Versecz. Városháza.

Az alább nevezettek jól érzik magukat, üdvözléteiket küldik rokonaik, barátaik és ismerőseiknek, legmelegebb jókívánataikkal Versecz város hazafias közönségének

Thaisz László alezredes, báró Standach Adolf, Jucu Péter, Szokolay Kálmán és Vincze András századosok, Kastner Róbert, Gáspár Mihály, Matolcsy Elek, Schranz János és Bullrik Emil főhadnagyok, Sinkó Antal, Rupprecht Lotthár, Vay Kázmér, Petersberger Henrik, Csizmazia Győző, Harsányi Ernő, Gungl Márton, Pál Dezső, Szelényi Géza, Drágossy György, Győri Imre, Dr. Bancsó Pál, Witzentz Márton, Urbanetz Károly, Comsa Manó és Undi Ferenc hadnagyok, Gööz József, Angerbauer Jenő, Csebi Pogány István, Marthé Viktor, Flórián Béla és Dr. Gyuk Miklós zászlósok, Dr. Baár József hadapród, Dr. Deutsch Géza segédorvos, Borsos János és Frank Gyula állatorvosok, Dr. Klimó Béla főorvos.

Félszáz csatanapon felül jó eredménnyel sikerült köteletségünknek megfelelni királyunkért és hazánkért. A tisztikar számos kitüntetésen kívül 16 vitézségi érmet érdemelt ki eddig az ezred legénysége.

1915. I. 11. Thaisz s. k. alezredes.

Halálosot. Szerdán délután helyezték örök nyugalomra Seemayer Alajosné szül. Zoffmann Irmát, ki rövid szenvedés után hétfőn hunyta le 50 éves korában szemeit. Az általános és őszinte részvétel szolgáljon vigaszul a gyászos férjnek és gyermekeinek.

Hadifogságban. A versecziek közül mint tudjuk igen sokan vonultak lelkesen a háborúba, hogy sikra szálljanak becsületünkért, szabadságunkért. Hoztuk nemrégiben azok névsorát, kiket a legfelsőbb hadur felséges királyunk kitüntetett, kiknek elismerését nyilvánította az ellenséggel szemben tanúsított hősi magatartásáért, hoztuk azt a dicsőséget, melyet derék heteseink szereztek Przemysl védelmében. Elszorult szívvel irtunk azok emlékéiről, kik hősi halált szenvedtek, s vagy ott a dicsőség mezején, avagy a helybeli sirtok diszírjában nyugosznak az örök álomban. Most új rovatot kell nyitnunk azokról, kiket az ellenség hatalmába kerített s most hadifogságban vannak. Libál József közs. tanító Rasdolnov-Primorieban van, mint édesanyjának írta jól érzi magát. A moszkvai hadikórházban ápolják Dittiger Antalt és Gutjár Józsefet, akik hozzájuk tartozóikhoz írott levelükben jó bánásmód és jó ápolásról írnak. Ezek mindnyájan a 61 gyalog ezredben szolgáltak. Ugyancsak orosz hadifogoly az itt Verseczen is ismert torontál-szécsányi földbirtokos Probszt Ernő, ki a 46 ezredben mint zászlós küzdött, sebesülten került az oroszok kezébe s most már Vladivosztokban várja a békét, hogy ismét hazajöhessen.

Felolvasások. A »V. M. I. Ö. E.« háborús előadások, mindig hóditanak, esetről esetre szaporodik az érdeklődők száma. Valóban meg is érdemlik, mert amellelt, hogy tanulságosak, az előadók értik azt érdekesítővé tenni. Az utolsó, amikor Szabó István s. tanfelügyelő a magyar faj és annak szerepe a világháborúban beszélt oly érdekes volt, hogy valóban sajnálta a hallgatóság, hogy már is befejeződött, pedig más fél óráig tartott; de amellelt igen tanulságos volt, melyből sok faji jellegét ismertük meg ami magyarságunknak, amelyek mind a magyar katona kiválóságát még jobban ki-domborítják. Felhívjuk a tanulni vágyók figyelmét a további előadásokra.

Január 28. Háboru és műveltség. Molnár J. Február 4. Jogviszonyok a háboruban. Dr. Buócz Béla.

Február 11. Pénzügyek a háboru alatt. Zergényi Artur.

Február 18. A háboru a közgazdaságban. Dornér János.

Február 25. Háboru és közegészségügy. Dr. Zappé Ede.

Március 4. Tömeglélektan. Hlubovszky K. Március 11. A háboru hatásai, Pongrácz A.

A gyógyszerek árának felemelése. A háborus állapot nemcsak az élelmicikkeket drágította meg, hanem alaposan felemelte a patikaszerek árát is. A külföldről behozott fontos gyógyszerek egyre kisebb mennyiségben érkeznek hozzánk, sőt egyes cikkek behozatala teljesen megszűnt, természetes tehát, hogy ezeknek az ára megdrágult. A belügyminiszterium hivatalos árszabása az 1915 évre most jelent meg és ebben ezek az áremelések már benne vannak. Az áremelkedés a kötőszereknel és a gyapotnál a legnagyobb.

A király elismerése a vasutasoknak. A mozgósítás és a hadi felvonulások a katonai vasuti hatóságok és a közlekedési intézetek végrehajtó közegeivel szemben a legfelsőbb hivatalnoktól kezdve az utolsó vasuti munkásig ugy a hűséges kötelességteljesítés, mint az önálló cselekvés és a tetterő tekintetében a legmeszebbmenő követelményeket támasztották, melyeknek mindannyian kifogástalanul megfeleltek. A háboru tartama alatt is a monarchia összes vasutai és hajózási vállalatai erejüknek teljes megfeszítését igénylő fokozott tevékenységet fejtettek ki; a vasuti alkalmazottak és a hajók személyzete ellenséges tüzből ismételt batorságot és hidegvérűséget tanúsítottak. Ezt örömmel ismerem el és mindazoknak, kik a vasutaknak és a hajózási vállalatoknak fényes teljesítményei körül érdemeiket szereztek, Köszönetemet és legteljesebb Megelégedésemet fejezem ki.

Sebek. Millió sebből vérzik a világ, ilyen nagy szenvedés és ennyi könnyorület nem volt még a földön soha. És valami rendkívüli, majdnem kiengesztelő jelenség él a szinte elviselhetetlen szenvedések fölött: az emberiség főlemelt fővel, zugalodás nélkül turi gyöttrődéseit és minden vérző sebb mellett ott buzgalkodik az irgalom, nő képében, a tudomány, az orvos alakjában. Ezért a hadi és nem hadi kórházak egyben szomorú és csaknem ugyanakkor vigasztaló hatással vannak rám. Ez idő szerint a kórházakban különösen vidám képe van belül, nincsenek túltömeve, a járványos betegségek csaknem teljesen elmúltak és a katonák lött és szurt sebei gyorsan gyógyulnak az enyhe télen. A shrapnell, gránat és rossz golyók által ütött sebekkel van csak baja a betegnek, orvosnak és ápolónak egyaránt. Van azonban reményesség, hogy ezekkel is elbánnak gyorsabban és biztosabban; mind eddig. Freund, az ismert vegyész professzor, most karácsonyra jelenti be új gyógyítómódját, a mely első pillanatban nagyon érdekes, sőt valószínű is. Funke bécsi kórházi primárius osztályon végezte kísérleteit a vegyész. Kiindulási pontja az volt, hogyan lehetne a sebből valami vegyi szerrel az elhalt részeket és rothadó anyagokat úgy eltávolítani, hogy az életképes szövet érintetlen megmaradjon? Eleve a gyomornedvre gondolt, a melylyel már régebben kísérletezett, és kimutatta, hogy az egészséges sejt ellenáll a gyomornedv, azaz pepsin hatásának. Ezen az alapon kísérletezett tehát: gyenge sósavas pepsinoldatokkal borogatta a tisztatalan és nem jóakaratu sebeket és nem egyszer meglepő volt az eredmény: olykor egy éjszaka lefolyása alatt a pepsin készítmény valószínűleg leragta az uszkosodásnak indult roncolt részeket és frissen sarjadzó, tehát tiszta fület állott elő. Az idegvégeket vaselinburokkal védtek meg a maró szer ellen, ezzel az eljárással nem egy amputálás itelt katonákat mentette meg az épségnek.

Meghívó.

A Verseczi Kaszinó 1915 évi rendes közgyűlését 1915 évi február hó 7 én d. u. 2 órakor saját helyiségében tartja meg és arra az igen tisztelt tag urak ezennel meghívotnak.

Verseczi Kaszinó 1915 évi január hó 18-án tartott választmányi üléséből.

Dr. Weitner József titkár. Dr. Lichtscheindl Ernő elnök.

Tárgysorozat:

- 1) a választmányának az 1914 évre vonatkozó jelentése.
- 2) az 1914 évre szerkesztett számadásokra vonatkozó határozat hozatala.
- 3) 1915 évre vonatkozó költség előirányzat.
- 4) esetleges indítványok.

5) a választmány és tisztikar lemondása és megválasztása.

6) 10 dr. kötvény kisorsolás.

422. sz. — 1915.

Hirdetmény.

Miután Versecz város területén az ebveszettség f. hó 15-én megállapított, az 1888. évi VII. t. c. 154. §-ai pontjában meghatározott büntetés terhe alatt elrendelem, hogy a város kül- és belterületén 40 napig az összes kutyák éjjel-nappal állandóan az udvarban megkötve tartassanak, az udvaron (házon) kívül pedig a harapás ellen biztos szájkosárral ellátva porázon vezettetessenek.

Együttal még közhírré teszem, hogy az olyan kutyák, amelyek megkötve nem tartanak, vagy porázon nem vezetettek, belesznek fogva, s hogy az ilyen kutyákat, ha az azonnal jelentkező tulajdonos magát a kütönben egészséges kutyának saját költségén biztos elkötött helyen elzárva 90 napig való megfigyelés alatt tartására nem kötelezi, azonnal ki lesznek irtva.

Versecz, 1915. évi január hó 15-én.

Dr. Markovits György, rendőrfőkapitány.

400/H. M. eln. 18.—1915 szám.

Bevonulási hirdetmény.

A népfölkelésre kötelezetteknek az 1886. évi XX. t. c. alapján történt általános behívása folytán azok a népfölkelésre kötelezett magyar állampolgárok, kik az 1914. évi november 16-tól december 31-ig terjedő időben megtartott népfölkelési bemutató szemlén vagy a későbbi utóbemutató szemlén népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak és 1883., 1884., 1885. és 1886. évben születtek 1915. évi február hó 15-én, ellenben azok a kik 1878., 1879., 1880., 1881. és 1882. évben születtek 1915. évi március hó 1-én

— a mennyiben névszerint felmentve nincsenek — a népfölkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfölkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak.

A fent megjelölt évfolyamokhoz tartozó és a szatmár-németi-i, besztercebányai, kassai és egri m. kir. honvéd kiegészítő parancsnokság területén tartott bemutató szemle alkalmával alkalmasnak osztályozott azon népfölkelésre kötelezettek, kik népfölkelési igazolványi lappal el nem láttattak, születési évfolyamukhoz képest a fent megjelölt időben a tartózkodási hely honvéd kiegészítő parancsnokságához vonulnak be.

Azon népfölkelésre kötelezettek, kik az iglói, munkácsi, ungvári és máramaroszigeti m. kir. honvéd kiegészítő parancsnokság területéről népfölkelési tényleges szolgálatra még idő előtt behívtak, de később „bizonytalan időre“ szabadságoltattak, abban az esetben, ha időelőtt behívó jeggyel népfölkelési fegyveres szolgálatra be nem hívatnak, születési évfolyamukhoz képest szintén a fent említett időpontban tartoznak bevonulni.

A magyar szent korona országai területén tartózkodó és népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak talált osztrák állampolgárok és bosznia-hercegovinai tartományu illetőségűek közül azok, a kik

az 1884., 1885. és 1886. évben születtek 1915. évi február hó 1-én, ellenben azok a kik 1878., 1879., 1880., 1881., 1882. és 1883. évben születtek 1915. évi február hó 15-én

a népfölkelési igazolványi lapon feltüntetett cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére vonulnak be.

Az alkalmasnak talált és a magyar szent korona országai területén tartózkodó osztrák honosságú népfölkelésre kötelezettek közül azok, kik népfölkelési igazolványi lappal el nem láttattak, valamint a Galicziában vagy Bukovinában illetőséggel bíró és népfölkelési igazolványi lappal ellátott egyének, tekintet nélkül a népfölkelési igazolványi lapjukon feltüntetett kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére, az osztrák honosokra nézve megjelölt időben a tartózkodási hely szerinti cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére tartoznak bevonulni.

A bevonulók meleg takaróval, meleg alsó és felső ruhával, meleg harisnyával, hósapkával, meleg keztyűvel, kötött ujjas mellénnyel, téli kabattal, erős lábbelivel, evőeszközzel, evőcsészével, hāti zsákkal és 2 napi élelemmel vonulnak be.

A bevonulás alkalmával a népfelkélési igazolványi lap birtokosa a vasutakon, gőzhajón harmadik osztályon ingyen utazik; ez a népfelkélési igazolványi lap azonban a vasúti, gőzhajóállomáson jóval a vonat vagy hajó elindulása előtt az állomás jegypénztáránál lebegyendő.

Azon alkalmasnak talált népfelkélésre kötelezettek, kik részére népfelkélési igazolványi lap nem állított ki, a községi előjárásig ingyenes vasúti utazásra jogosító igazoló jeggyel látja el. (Védttörvény ut. III. rész 29. §.)

Azon behívott népfelkélésre kötelezett, a ki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezettetik elő s a katonai behívás iránt tanúsított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t. c. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetnek.

A m. kir. honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe önként belépni öhajító népfelkélésre kötelezett a tényleges szolgálatra történő bemutatása után csak azon csapatotesthez kérheti felvételét, a hová mint népfelkélésre kötelezett beosztását nyerte.

Kelt 1915. évi január havában.

Versecz thjf. város tanácsától.
415 és 440 sz. 1915.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tételik, hogy a nagym. kereskedelemügyi m. kir. Ministerium 913 IV. 3 1915 sz. rendeletével a gabonaneműekért Versecz város területén szedhető legmagasabb árakat a következőkben állapította meg:

- 1) a búzáért 39 kor. 50 f. szóval: harminckilenc kor. 50 f.
- 2) a rozstért 32 kor. szóval: harminckettő kor.
- 3) az árpaért 27 kor. szóval: huszonhét korona.
- 4) a tengeriért 20 kor. szóval: husz korona.

A követelhető legmagasabb ár a 8682 1914 M. E. számú rendelet 1 §-a értelmében búzánál 2 százaléknál nem több idegen keveréket tartalmazó hektoliterenként 76 kilogrammos súlyminőségű egészséges búzára rozsnál 2 százaléknál nem több idegen keveréket tartalmazó hektoliterenként 70 kilogrammos súlyminőségű egészséges rozsról tengerinél pedig egészséges, öröképes és emberi táplálkozásra alkalmas, de nem apró vagy gömbölyű szemű tengerire vonatkozik.

A lisztárak mindenkor a jelen hirdetmény első pontjában kihirdetett legmagasabb árak alapul vételével a 8682 1914 M. E. számú rendelet 1 §-ában meghatározott százalékos ártöbbletek hozzáadásával számítandók ki.

Ennélfogva a gabonaárak megállapítása tárgyában 16205 1914 sz. a. közzétett hirdetmény hatályát veszti.

Verseczen 1915 évi január hó 9-én.

Dr. REZUCHA, kir. tanácsos, polgármester.

Versecz thjf. város tanácsától.
610. sz. 1915.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi Minister urnak folyó évi január hó 10-én 305 szám. eln. 4. rendeletével. Mindazon a Magyar Szent korona országai területén tartozkodó 1885, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880, 1881. évben született és esetleg ennél fiatalabb A alosztályú (katonailag kiképzett) népfelkélésre kötelezett magyar állampolgárok, a kik a közös hadseregnél (haditengerészetenél) a honvédségnél vagy a csendőrségnél szolgáltak és bármely okból még a nem tényleges viszonyban (polgári viszonyokban) vannak (péld. mint létszámfelettek, betegek stb.) ezennel tényleges népfelkélési szolgálatra behivatnak.

Ehhez képest a fentemlített népfelkélésre kötelezettek valamennyien tehát az ajánlati lappal ellátottak is, tekintet nélkül az abban foglalt rendelkezésre, az illetőségi helyükre való tekintet nélkül a jelenlegi tartozkodási helyüknek megfelelő népfelkélési parancsnoksághoz 1915. évi január 20-ára behivatnak.

Félreértések kikerülése végett megjegyzetjük, hogy bármely okból, tehát betegség vagy

szolgálatképtelenség okából szabadságot tartó bármely fegyvernemtől származó az összes a lovaságnál szolgáltak is bevonulni kötelesek.

Ellenben nem tartoznak bevonulni a népfelkélési tényleges szolgálat alól bizonytalan időre felmentett népfelkélésre kötelezettek. Hasonlóan nem tartoznak jelen rendelet alapján bevonulni azon népfelkélésre kötelezettek, a kik vegyes, katonai vagy honvéd felülvizsgálat után s hadsereg (haditengerészet) honvédség vagy a csendőrség kötelekeiből annak idején elbocsátottak és ennélfogva a népfelkélés B. alosztályába tartoznak, végül a járási tisztviselők által mar békében kalauzokul kijelölt s ehhez képest ajánlati lappal ellátott népfelkélésre kötelezettek.

A behívottak a következőkre figyelmeztetnek.

Bevonulásuk alkalmával melegtakarót, meleg alsó és felső ruházatot (kötött ujjas-mellényt kötött alsónadrágot, felső posztó kabátot és nadrágot esetleg télikabátot) evőeszközt, evőcsészét és hatizsakot, jó erőslabbeli és két napi ételmezt hozzanak magukkal.

A saját teljes ruházat használatáért naponta 30 fillér, a magukkal hozott ételmezt, a mennyiben tényleges szolgálatra visszatartanak, napi 1 korona térítést fognak kapni a takarók pedig becslési áron megvételnek.

A népfelkélési igazolványi könyveiket vagy netán náluk levő egyéb katonai okmányokat okvetlen hozzák magukkal.

Azon behívott népfelkélésre kötelezett, a ki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezettetik elő és a katonai behívás iránt tanúsított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t. c. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetnek.

Versecz 1915 évi január hó 13. án.
Dr. Rezucha, kir. tanácsos, polgármester.

3239 szhoz 1914 árv.

Hirdetmény,

Hős fiaink, testvéreink, házasársaink, rokonaink és jó barátaink különbség nélkül lelkesedéssel ragadták meg a fegyvert a szeretett haza védelmére, tehát az itthon maradtak érdekében is. A haza iránti szeretet szent tüzzel felkísértette küzdenek, szenvednek és halnak meg mi öröktünk, a mi jövő boldogulásunkért. Hány családi tűzhely nélkülözi így gondozóját és fentartóját? Hány szerencesétlen gyermek kulesolja naponként imára kicsiny kezeikéjét és őszinte gyermeki szívből jövő fohászszal rebeszgeti Jóságos Istenkém hozd vissza nekem minnélőbb szeretett apámat! Hány ilyen fohász marad eredménytelen, mert a szeretett édes atya valahol messze a haza védelmében életét vesztette! Hány ilyen szerencesétlen didereg éhesen a hideg télen fittelen szobában! Kinek a kötelessége ezen szerencesétlenek segítése? Nem-e nekünk, itthon maradottaknak, hisz a mi jövő létünk és boldogságunk védelmében halnak el ezen ártatlanok táplálói és gondozói, nekünk kell tehát a háboru eme igazi áldozatait segíteni? Föl tehát, kövessünk el minden tőlünk telhetőt, a harcban elesettek árváinak gyámolítására!

A szegények és árvák segítése a jótékonyaságnak legszebb, legnemesebb mezejé volt mindig, mennyivel inkább ilyennek kell lennie most, midőn a harcban elesettek helyett a háznak fiukat és leányokat kell nevelnünk midőn hazánk jövő polgárainak egy részéről van szó.

Az állam a maga részéről mindent elkövet e nemes cél érdekében de összes állami gyermekvédelmi intézményeink alig lesznek képesek a cél teljes megvalósítására, miért is az állam a mi támogatásunkra és segítségünkre szorul. Megvagyunk győződve arról, hogy Versecz város közönsége nem fog elzárkózni e nemes cél előmozdításától, hogy az eddigekben tanúsított hazafias lelkesedését, szeretetét és áldozatkészségét a hadba elesettek árvái felé is fordítja.

E meggyőződéssel fordulunk Önökhöz, azon kérelemmel, hogy mindazok, kik a harcban elesettek árvái közül a maguk családi tűzhelyéhez fogadni és apjuk helyett apja öhajított, úgy azok is, kik ily elárvultakat örökre hajlandók fogadni, valamint azok, akik gondozásukat és nevelésüket magukra akarják vállalni ebbeli szándékukat Versecz város árvaszékénél jelentsek be.

Iparosok és kereskedők, első sorban is Önökhöz fordulunk! A haza, megvagyunk győződve, méltóan számít Önökre e nemes célnál, fogadjanak minnél több ilyen szerencesétlen elárvultat maguk közé és apai szeretettel vezessék őket be szakismereteikbe. Jelentkezzenek minnél nagyobb számmal a hadban elesettek árváinak tanoncul való felvétele végett.

Nemesszívű családok és emberbarátok! Egyletek, egyesületek, kik embertársaitok boldogságának munkálását jüztették ki zászlótokra szent célul segítettek a háboru igazi áldozatain.

De jöjjenek segítségére azok is, kik a családi tűzhely meglétét nem oszthatják meg. Áldozat készségükkel tegyék lehetővé a haza eme árvái felnevelését. Ugyanis az állami gyermekmenhelyek a hadba elesettek árváit egy éves korig 14 K, 1-7 évig 8 K, ezental 15 életévükig havi 10 kor. tartásdíj és havi 6 K fizetése ellenében felveszik és nevelik.

Nem terheli a havi 6 korona költség fizetése a jótévő: akkor kétségtelen, hogy az ilyen gyermeket elhagyotta mellett volna nyilvánítani, ha a jótévő család a tartásdíj fizetésének kötelezettségét nem vállalta volna.

Versecz város árvaszéke bizalommal fordul a város nemes szívű családjaihoz, egyesületeihez és egyleteihez, meg van győződve, hogy eme legszentebb kötelessége teljesítésénél, a közönség támogatása mellett a háboru legártatlanabb áldozatainak fogja lehetővé tenni, hogy a haza hasznos polgáraitá válgynenek.

Felhívjuk tehát mindazokat akik a hadban elesettek árváit magukhoz venni, vagy örökre io adni, vagy tanoncul alkalmazni öhajítják, avagy íretük az állami gyermekmenhelyben való nevelésük költségeit megfizetni hajlandók, ebbeli szándékukat a városi árvaszékénél jelentsek be.

Versecz város árvaszékének 1914 évi december hó 9-i napján tartott teljes üléséből.

Dr. REZUCHA kir. tan., polgármester.

Versecz thjf. város rendőrkapitánysága.
11595. sz. — Kig. 1914.

Vásár-hirdetmény.

A verseczi »Gyertyaszentelő-Boldogasszony nagy vásár 1915. évi január hó 29., 30., 31 és február 1-én fog megtartatni.

Marhát csak nappal és pedig reggeli 6 órától este 5 óráig szabad felhajtani. Miután f. évi január hó 28 án heti piac van, az állatok felhajtása már ezen a napon meg van engedve.

Kereskedők és iparosok kötelesek iparigazolványukat magukkal hozni és kívánatra felmutatni és különösen figyelmeztetem a közönséget, hogy a kocsis elé befogott lovak és szarvasmarhák is szabályszerű marhalevelekkel láthatók el, mert marhalevél nélkül a vásártérre kocsik elé fogott állatok bebocsátatni nem fognak.

Versecz, 1914. évi október 16-án.

Dr. Markovics György.
rendőrkapitány.

Férfimellény teveszörből
Férfi-sveater
Kötött-ing
Kötött-nadrág
Lélekmelegítő
Hósapka
Ermelegítő
Kötött-keztü szürke

Meleg Férfiharisnya
Térdmelegítő
Lábszárvédő kötött
Haskötő
Lábszárvédő bőrből szürke és barna
Hátzsákok
továbbá Kórházi-készletek

Berg testvérek áruházában

VERSECZ